ارتباط بین نمره ارزشیابی استاد با معدل تحصیلی دانشجویان

عبدالحسین شکورنیا، علی‌رضا ملایری، مسعود تراب‌پور، حسین الهام‌پور

چکیده

مقدمه: شناخت عوامل مؤثر در ارزشیابی استاد توسط دانشجویان می‌تواند دست‌اندرکاران امر آموزش را با نقاط قوت و ضعف این روش ارزشیابی آشنا، و امکان برنامه‌ریزی صحیح و کسب نتایج واقعی از عملکرد آموزشی اساتید را فراهم آورد. بدین منظور، این مطالعه با هدف تعیین ارتباط بین نمره ارزشیابی استاد با معدل تحصیلی دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز انجام شد.

روش‌ها: در این مطالعه همبستگی، تمامی دانشجویان دانشکده پرستاری آبادان که همگی دختر بودند به تعداد ۱۲٤ مورد وارد مطالعه شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه ارزشیابی استاد پایا و روا مشتمل بر ۱٦ سؤال بود. پرسشنامه‌ها در جلسات پایانی کلاس توزیع و جمع‌آوری گردید و بطور همزمان معدل تحصیلی دانشجویان روی آن ثبت شد. نتایج با نرم‌افزار SPSS و آزمون ضریب همبستگی پیرسون، آزمون t و ANOVA یک‌طرفه و عاملی تحلیل شد.

نتایج: بین نمره ارزشیابی اساتید و معدل تحصیلی دانشجویان ضریب همبستگی ضعیف معنی‌دار در حد ۰/۰۹۱- وجود داشت. یعنی، هرچه معدل تحصیلی دانشجو بالاتر بود، نمره ارزشیابی استاد پایین‌تر است.

نتیجه‌گیری: با توجه به ضریب همبستگی بسیار پایین بین نمره ارزشیابی استاد و معدل تحصیلی دانشجویان، به نظر می‌رسد این همبستگی بسیار ضعیف عملاً نمی‌تواند در ارزشیابی اساتید تأثیر چندانی داشته باشد. بدین لحاظ این متغیر نباید به عنوان یک عامل سوگیری در ارزشیابی استاد قلمداد شود.

واژه‌های کلیدی: ارزشیابی استاد، معدل تحصیلی، دانشجویان.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / بهار و تابستان ۱۳۸۵؛ ۶(۱): ۵۱ تا ۵۸

مقدمه

ارزشیابی دانشجویان از استادان یکی از رایج‌ترین روش‌های ارزشیابی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی است(۱).

آدرس مکاتبه. عبدالحسین شکورنیا (مربی)، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور، بلوار گلستان، اهواز.

E-mail: shakurnia@yahoo.com

دکتر علی‌رضا ملایری، معاون آموزشی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور، مسعود تراب‌پور، مربی دانشکده پرستاری آبادان و حسین الهام‌پور، مربی دانشکده علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز.

این مقاله در تاریخ ۸٤/۲/۲۷ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸٤/۷/۹ اصلاح شده و در تاریخ ۸٤/۸/۱ پذیرش گردیده است.

به اعتقاد بعضی از مؤلفین، ارزشیابی‌های دانشجویی تنها منبع ملموس و بهترین نوع ارزشیابی هستند زیرا دانشجویان تنها افرادی هستند که مستقیماً توسط استادان آموزش داده می‌شوند و بنابراین، برای ارزشیابی از فعالیت‌های آموزشی، آنان در بهترین شرایط قرار دارند(۲و۳).

با این وجود، این ارزشیابی‌ها همیشه به راحتی مورد قبول واقع نشده‌اند. گاهی، اساتید، ارزشیابی‌های دانشجویی را مورد غفلت قرار داده و گاهی از آن انتقاد کرده‌اند. مدیران، اساتید و دانشجویان زمانی ادعا کرده‌اند که ارزشیابی‌های دانشجویان معتبر و روا بوده و بعضی دیگر ادعا کرده‌اند که این ارزشیابی‌ها فاقد اعتبار و روایی است و بنابراین، بیهوده‌اند. اما علی‌رغم این اختلاف‌نظرها، برای تصمیم‌گیری درباره اثربخش بودن آموزش،

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]

بطـور روزافزونـی از ارزشـیابی‌هـای دانشـجویان اسـتفاده می‌شود(٤و٥).

با توجه به اهمیتی که ارزشیابی‌های دانشجویان دارد، لازم است ارزشیابی‌های آنان از آموزش، شامل متغیرهایی باشد کـه در فرایند آموزش مؤثر است. نتـایج تحقیقـات انجـام شـده نشـان داده است، ارزشیابی‌های دانشـجویان بـا عـواملی ماننـد: مقـام علمـی و محبوبیت اسـتاد، جنسـیت و ویژگـی‌هـای شخصـیتی دانشـجویان، سطح دشواری یا سادگی واحد درسی، زمان تشکیل کـلاس، زمـان اجرای ارزشیابی، نمره مورد انتظار دانشجویان، جدی بودن یـا تساهل استاد و میزان سرگرم‌کننده بودن او ارتباط دارد(٦تا٩).

مطالعات انجام شده در مورد هر یک از ایـن عوامـل، تـأثیر برخی از آنان را تأیید نمـوده و در مـورد تعـدادی از آنهـا نیـز نتایج تحقیقات با یکدیگر همخوانی ندارند. اما موضوع مهمی که هم‌اکنون در برخی از دانشگاه‌ها مـورد بحـث و توجـه اسـاتید می‌باشد، مسأله تأثیر نمره دانشجو بـر ارزشـیابی اسـتاد اسـت. برخی از اساتید اعتقـاد دارنـد عملکـرد تحصـیلی دانشـجویان روی نظرات آنان درباره نحوه تدریس استادشان اثرگذار اسـت و اظهـار می‌دارند که دانشـجویان بـا عملکـرد تحصـیلی پـایین (دانشـجویان ضعیف) صلاحیت نظر دادن درباره نحوه تدریس اساتیدشان را ندارنـد. اینهـا توصـیه مـی‌نماینـد بـرای ارزشـیابی، تنهـا از دانشـجویان بـا عملکـرد تحصـیلی بـالا (دانشـجویان ممتـاز) استفاده شود تا نتایج ارزشیابی صحیح و قابل اعتماد باشد.

در یک مطالعه مروری در دانشگاه ویرجینیا، در بررسـی نتـایج بـیش از ٤٠٠ مقالـه پژوهشـی، رابطـه معنـی‌داری بـین نمـره دانشجویان و ارزشیابی استاد توسط دانشجویان نشان داده نشـده است(٧).

در بررسی دیگری از مجموع ٥٠ مقالـه پژوهشـی، ٢٢ پـژوهش ضریب همبستگی بین نمره دانشجویان و ارزشیابی اسـتاد توسـط دانشجویان را صفر گزارش نموده و ٢٨ پـژوهش دیگـر همبسـتگی مثبت معنی‌داری را گزارش نموده‌اند که البته این ارتباط یـک رابطـه ضعیف بوده است(٨).

ارزشیابی‌های دانشجویان در تصمیم‌گیـری‌هـا بـه مسـؤولین کمک زیادی می‌کنـد، و همچنـین بـه اسـاتید در مـورد اثـربخش بودن تدریس بازخورد می‌دهد، اما در مورد اینکه این ارزشیابی‌ها تا چه اندازه توانایی منعکس کردن واقعیت‌ها را دارند، شک و تردید وجود دارد. بسیاری از محققین جنبه‌هایی از عوامل مـرتبط بـا نمرات ارزشیابی را مورد مطالعه قـرار داده و نتـایجی را ارائـه نموده‌اند که در رفع موارد مبهم مؤثر بوده است.

یکی از مواردی که به نظر می‌رسد به عنوان یک عامل مخدوش‌کننده ارزشیابی از فعالیت‌های واقعی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، عملکرد تحصیلی دانشجویان می‌باشد. بنابراین، در اینجا این سؤال مطرح می‌شود که آیا بین نمره دانشجو و ارزشیابی استاد توسط دانشجو همبستگی وجود دارد؟ آیا بین معدل دانشگاهی دانشجویان و ارزشیابی‌های آنان از استاد همبستگی وجود دارد؟ با توجه به این توضیحات، هدف از انجام این مطالعه، تعیین ارتباط بین معدل دانشگاهی دانشجویان و نحوه ارزشیابی‌های آنان از فعالیت‌های آموزشی اساتید بوده است.

روش‌ها

این مطالعـه همبسـتگی (correlation study) در دانشـکده پرستاری آبادان انجام شده است. جامعه پژوهش، تمام دانشجویان کارشناسی پیوسته و ناپیوسته پرستاری در نـیم‌سـال دوم سـال تحصـیلی ٨٢ــ٨١ بـه تعـداد ١٢٤ نفـر بـود. کلیـه دانشـجویان دانشکده پرستاری آبادان شاخه جنوبی دانشگاه علوم پزشـکی جندی شاپور دختر می‌باشند.

ابـزار گـردآوری اطلاعـات، پرسشـنامه ارزشـیابی اسـتاد مشتمل بر ١٦ سـؤال بسـته بـا مقیـاس رتبـه‌ای ٥ نقطـه‌ای بـه صورت بسیار ضعیف تا بسیار خوب با مقیاس نمره‌گذاری ١ تـا ٥ بود. روایی و پایـایی پرسشـنامه قـبلاً توسـط مـدیریت مطالعـات و توسعه آموزش پزشکی دانشـگاه تأییـد شـده و همـه سـاله بـرای ارزشیابی استاد مورد استفاده قرار می‌گرفته است.

تمـامی دروسـی کـه اسـاتید در آن تـرم ارائـه داده بودنـد توسـط دانشـجویان مـورد ارزشـیابی قـرار گرفـت. یعنـی در مجموع دانشجویان با تکمیل ١٤٠٧ پرسشـنامه ٢٦ درس را کـه توسط ٢٥ استاد (١٣ مرد و ١٢ زن) ارائه شده بود، ارزشـیابی نمودند.

برای تکمیـل پرسشـنامه‌هـا، مجـری طـرح همـراه مسـؤول آموزش دانشکده در جلسه پایانی کلاس حاضر می‌شدند و بعد از توجیه دانشجویان، پرسشنامه‌ها بطور تصادفی بین تعـدادی از دانشجویان توزیع می‌گردید. بـه انـدازه کـافی بـرای تکمیـل پرسشنامه‌ها فرصت داده می‌شد. زمانی که دانشجو پرسشنامه تکمیل شده را تحویل می‌داد، معدل تحصیلی او توسط مسؤول

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]

آموزش روی پرسشنامه تکمیل شده ثبت می‌گردید و این بدون اطلاع دانشجو انجام می‌شد.

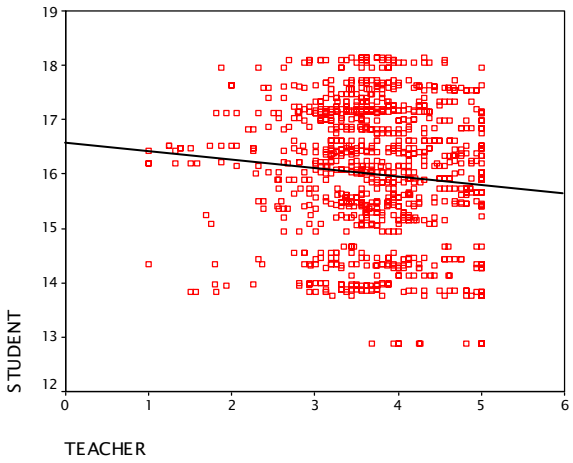
داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون t، آنالیز واریانس یک‌طرفه (ANOVA) و عاملی، همچنین ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شدند.

نتایج

در این پژوهش از بین ۱۴۰۷ پرسشنامه، ۶۷ پرسشنامه به علت نقص و مخدوش بودن و ۲۸۳ پرسشنامه به دلیل عدم ثبت معدل دانشجو حذف شدند (تعدادی از دانشجویان ترم اول معدل نداشتند). نمونه نهایی شامل ۱۰۵۷ پرسشنامه بود.

معدل کل دانشجویان به عنوان شاخص عملکرد تحصیلی در نظر گرفته شد. به این منظور، معدل دانشجویان به ۳ دسته تقسیم شد، دسته اول (معدل کمتر از ۱۴/۵) به عنوان دانشجویان ناموفق یا ضعیف دسته دوم معدل ۱۴/۵ تا ۱۶/۵ و دسته سوم (معدل بالای ۱۶/۵) به عنوان دانشجویان موفق یا ممتاز در نظر گرفته شدند.

میانگین و انحراف معیار نمره ارزشیابی استادان توسط دانشجویان ضعیف (۳۵۱ مورد) ۳/۷۷±۰/۷۲ و دانشجویان متوسط (۳۴۳ مورد) ۳/۷۵±۰/۸۶ و دانشجویان ممتاز (۳۵۰ مورد) ۳/۶۵±۰/۶۵ بوده است. آزمون همبستگی پیرسون به منظور تعیین ارتباط بین معدل تحصیلی دانشجویان و نمره ارزشیابی اساتید انجام شد و ضریب همبستگی $r=-0/091$ به دست آمد. همبستگی تعیین شده معنی‌دار ($P=0/003$) و بیانگر آن بود که رابطه منفی ضعیفی بین معدل تحصیلی دانشجو و نمره ارزشیابی استاد وجود دارد. یعنی هرچه معدل تحصیلی دانشجو بالاتر باشد، نمره ارزشیابی استاد پایین‌تر خواهد بود. در نمودار یک، پراکنش بین معدل تحصیلی دانشجویان و نمره ارزشیابی اساتید نشان داده شده است.

نمودار ۱: پراکنش بین نمره ارزشیابی استاد و معدل تحصیلی دانشجویان.

از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه برای بررسی تفاوت نمره ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان ضعیف، متوسط و ممتاز استفاده گردید. نتیجه در سطح $P=0/03$ و $F=3/42$ معنی‌دار بود. براساس این آزمون و معنی‌دار بودن آن، مشخص گردید که نمره ارزشیابی استاد توسط دانشجویان با سطوح مختلف معدل تفاوت وجود دارد. آزمون پیگیر توکی برای مقایسه گروه‌ها به صورت دو به دو استفاده شد و مشخص گردید که بین گروه ضعیف و ممتاز و همچنین گروه متوسط و ممتاز تفاوت وجود دارد ولی بین گروه ضعیف و متوسط تفاوتی وجود ندارد.

به منظور بررسی تفاوت نمره ارزشیابی دانشجویان به اساتید زن و مرد، آزمون t انجام شد و نتایج نشان داد میانگین و انحراف معیار نمرات دانشجویان به اساتید مرد ۳/۹۹±۰/۷۵ و به اساتید زن ۳/۵۱±۰/۶۹ بود که آزمون t با $P=0/0001$ و $df=1041$ و $t=10/7$ اختلاف معنی‌داری را نشان داد. یعنی، دانشجویان به اساتید مرد نمره بالاتری داده بودند. آزمون تحلیل واریانس عاملی برای بررسی تفاوت ارزشیابی اساتید زن و مرد با معدل تحصیلی

جدول ۱: نتایج تحلیل واریانس عاملی بین جنس اساتید و معدل تحصیلی دانشجویان

متغیرها	مجموع مجذورها (ss)	df	میانگین مجذورها (Ms)	F	P
جنس استاد	۵۷/۰۴۱	۱	۵۷/۰۴۱	۱۱۳/۸۷	۰/۰۰۰۱
معدل دانشجو	۲/۵۶۲	۲	۱/۲۸۱	۲/۵۳	۰/۰۸
جنس × معدل	۳/۷۲۲	۲	۱/۸۶۱	۳/۶۸	۰/۰۳
خطا	۵۲۴/۰۷۵	۱	۰/۵۰۵		

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]

دانشجویان ضعیف، متوسط و ممتاز انجام شد و میانگین نمره‌های ارزشیابی اساتید زن و مرد، تعامل بین جنس اساتید و معدل تحصیلی دانشجویان معنی‌دار بود ولی نمره‌های ارزشیابی داده شده توسط سه گروه دانشجویان ضعیف و متوسط و ممتاز معنی‌دار نبود (جدول ۱).

دانشجویان با عملکرد تحصیلی مختلف در ارزشیابی اساتید زن و مرد بطور متفاوتی عمل کرده‌اند. در مجموع، دانشجویان به اساتید مرد نمره ارزشیابی بالاتری نسبت به اساتید زن داده بودند. میانگین نمره ارزشیابی دانشجویان ضعیف و متوسط و ممتاز به اساتید مرد به ترتیب: ٤/١١ و ٣/٩٨ و ٣/٨٧ و به اساتید زن به ترتیب ٣/٤٧ و ٣/٥٨ و ٣/٤٩ بود.

بحث

یافته‌های این پژوهش، ارتباط معنی‌دار آماری بسیار ضعیفی را بین معدل تحصیلی دانشجویان و نمره‌های ارزشیابی اساتید نشان داد. در مورد رابطه بین معدل تحصیلی دانشجویان با نمره ارزشیابی اساتید، نتایج برخی تحقیقات نشان داده است که عملکرد تحصیلی دانشجویان در ارزشیابی اساتید تأثیر ندارد(۹تا۱۱). برخی تحقیقات نیز مانند پژوهش حاضر، حاکی از رابطه معنی‌دار بین نمره ارزشیابی استاد با معدل تحصیلی دانشجو است(۱۲،٦،۲و۱۳). در این مطالعه، تفاوت اندک میانگین نمره‌های ارزشیابی اساتید توسط دانشجویان ضعیف، متوسط و ممتاز و همچنین ضریب همبستگی بسیار پایین و معکوس بین این دو متغیر، تأییدی بر تأثیر اندک این متغیر (معدل دانشجو) در ارزشیابی استاد می‌باشد که این یافته با نتایج تحقیقی که در دانشگاه علامه طباطبایی انجام گرفته، همخوانی دارد. در آن مطالعه نیز، ضریب همبستگی بین معدل دانشجویان و نمره ارزشیابی اساتید ۰/۰۹۹ تعیین گردیده بود که با نتایج این مطالعه مطابقت دارد(۵). پژوهش دیگری که در این ارتباط در دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام گرفته، ضریب همبستگی بین معدل دانشجویان و نمره ارزشیابی استاد ۰/۱۳٤ تعیین گردیده که مؤید این نتایج است(۱۲). ضریب همبستگی در دو مطالعه‌ای که توسط آلامونی (Aleamoni) انجام گرفته به ترتیب ۰/۰۱۰ و ۰/۱۸۰ اعلام شده است که این نتایج نیز با مطالعه ما از نظر مقدار عددی همبستگی همخوانی دارد(۱٤و۱۵)، ولی این ضرایب همبستگی، در این مطالعات مثبت است در حالی که در مطالعه ما منفی بود.

مدت زیادی است که در مراکز آموزشی، تدریس مؤثر، به عنوان یکی از شاخص‌های کیفی مورد تأکید قرار گرفته است و برای اندازه‌گیری آن معمولاً در پایان ترم از دانشجویان نظرخواهی می‌شود. برخی از پژوهشگران، به دلیل مداخله عوامل نامربوط در ارزشیابی‌های دانشجویی و دستیابی به نتایج غیر واقعی و قضاوت‌های غیر عادلانه، به دنبال آن ابراز نگرانی می‌نمایند و اعتقاد دارند این ارزشیابی‌ها در نهایت، نه تنها منجربه بهبود کیفیت نشده، بلکه باعث افت تحصیلی نیز خواهد شد. از عوامل مورد تأکید این محققین نمره دانشجویان از اساتید می‌باشد. برخی گزارشات نشان داده است که نمره بالا به دانشجو منجر به دادن نمره بالا به استاد توسط دانشجو می‌شود(١٦) و اساتید نیز با مشاهده این وضعیت، سعی می‌کنند با دادن نمره بالا به دانشجویان، نمره ارزشیابی بهتری از آنان دریافت نمایند(۱۷). این تغییر رویه اساتید باعث کاهش یادگیری و در نهایت افت کیفیت خواهد شد(٦). در یک نظرخواهی از اساتید در ارتباط با ارزشیابی‌های دانشجویی، حدود دو سوم اساتید اظهار نموده‌اند با افزایش محتوا و رعایت استانداردها، نمره ارزشیابی آنها کاهش یافته است. هفتاد و دو و یک دهم درصد اعلام نمودند که این شیوه ارزشیابی آنان را به کم کردن محتوا و کاهش استانداردها سوق داده است(۱۸). مطالعه‌ای نشان داد که نمره دانشجو تأثیر مثبت روی ارزشیابی استاد دارد، یعنی، دانشجویان ممتاز نمره بالاتری نسبت به دانشجویان ضعیف به استاد خود می‌دهند(۱۹).

با توجه به اینکه در اکثر دانشگاه‌ها، ارزشیابی‌های دانشجویی به خاطر اجتناب از تأثیر نمره، قبل از امتحان انجام می‌شود، برخی از محققین با بررسی ارتباط نمره دانشجویان و همچنین نمره مورد انتظار آنها با ارزشیابی اساتید گزارش نموده‌اند که پاسخ‌های دانشجویان در عمل از نمره مورد انتظار آنها تأثیر می‌پذیرد. اگر دانشجویان خوش‌بین باشند، نمره بالایی به استاد خود می‌دهند و اگر بدبین باشند، نمره پایینی خواهند داد(۱۳). در مطالعه‌ای دیگر نیز، گزارش شد که ۷۰ درصد دانشجویان تصدیق نموده‌اند که نمره مورد انتظارشان در ارزشیابی اساتیدشان تأثیر دارد(۲۰).

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]

با وجود اینها، برخی از محققین اعتقاد دارند که این همبستگی واقعی و با اهمیت بوده و نشاندهنده یادگیری دانشجویان و تدریس مؤثر است، زیرا که نمره دادن دانشجو با یادگیری او همبستگی داشته است و این مطلب به وسیله امتحان از دانشجویان تأیید شده است(۲۱). بنابراین، نمره دادن دانشجو، انعکاسی از یادگیری اوست و لاجرم تدریس مؤثر استاد را اندازه‌گیری می‌کند. نمره بالای دانشجو به استاد نشاندهنده یادگیری بیشتر و بهتر دانشجو است(۲۲). اگر دانشجویان بیشتر یاد بگیرند، انتظار نمره بالاتری خواهند داشت و نمره بالاتری به استاد می‌دهند(۱۰). یکی از محققین دانشگاه واشنگتن (Washington) می‌گوید: آنچه ما در این باره می‌خواهیم بدانیم این است که دانشجویان چه مقدار آموخته‌اند. پرسش از دانشجویان به منظور ارزیابی یادگیری آنان، شبیه پرسش از بیماران بستری شده در بیمارستان در ارتباط با قضاوت درباره پزشکان معالج آنان می‌باشد. اما قضاوت بیمار ممکن است بیشتر متأثر از روش برخورد پزشک باشد نه تخصص و مهارت‌های حرفه‌ای او(۲۳). بنابراین، اساتید نیز باید مراقبت عوامل ناخواسته در ارزشیابی استاد باشند و با دقت و ظرافت، دخالت این عوامل را در نظردهی دانشجویان کاهش دهند.

از طرف دیگر، پاره‌ای از مطالعات با تعیین ضریب همبستگی صفر بین ارزشیابی استاد و نمره دانشجو، رابطه معنی‌داری را بین این دو گزارش ننموده‌اند(۷و ۲٤). نتیجه مطالعه‌ای در دانشگاه آیداهو (Idaho) مؤید عدم ارتباط این دو عامل بوده است. یکی از اساتید دانشکده اقتصاد به ۱۸ درصد دانشجویان نمره عالی (A) داد. میانگین نمره ارزشیابی او توسط دانشجویان ۳/٦٤ بود. استاد دیگری به ۲۹ درصد از دانشجویان نمره عالی (A) داد. میانگین نمره ارزشیابی او ۲/۳۷ شد. البته در این مطالعه مواردی نیز بوده‌اند که استاد نمره عالی (A) داده و نمره ارزشیابی بالایی نیز کسب نموده است(۲۵).

علی‌رغم وجود گزارشات متعارض در مورد وجود و یا عدم وجود همبستگی بین ارزشیابی استاد و نمره دانشجو، این موضوع نمی‌تواند به عنوان یک عامل تورش در ارزشیابی استاد تلقی شود، زیرا همبستگی بین این دو عامل می‌تواند نشاندهنده یادگیری بهتر دانشجو و رضایت او از استاد بوده باشد که هدف اصلی تدریس است. یعنی نمره ارزشیابی بالای استاد، معلول تدریس موفق و مؤثر او بوده که منجر به یادگیری مطلوب و رضایت‌مندی دانشجویان و لاجرم، اعطای نمره ارزشیابی خوب به استاد شده است. در واقع، نمره ارزشیابی بالای استاد، نشاندهنده رضایت بالای دانشجو و رضایت بالای دانشجو نشاندهنده یادگیری اوست که دال بر تدریس خوب و مؤثر استاد می‌باشد(۲٦).

اگر بپذیریم که دانشجویان، مخاطبین و مشتری‌های تدریس استاد و هدف اصلی برنامه‌های آموزش می‌باشند، نقطه نظرات و دیدگاه‌های آنان بطور اعم باید مورد توجه قرار گیرد و در این خصوص بین دانشجویان موفق و ضعیف تفاوتی وجود ندارد و همه دانشجویان حق و صلاحیت اظهار نظر در مورد استاد و روش تدریس او را دارند. اما از آنجایی که این مطالعه در جامعه‌ای محدود و در یک رشته تحصیلی انجام گرفته، لازم است این مسأله بطور جامع‌تری مورد بررسی قرار گیرد و پژوهش‌هایی در مقطع‌ها و رشته‌های مختلف و یا نمره درس همان استاد و نظرات دانشجویان برای تعیین کامل این ارتباط انجام شود.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج تحقیق حاضر، هر چند بین نتایج مطالعات مختلف هماهنگی کامل وجود ندارد، اما در مجموع همبستگی اندک و ضعیف و منفی موجود بین ارزشیابی استاد و نمره دانشجو، نشاندهنده این موضوع است که نمره دانشجو در ارزشیابی استاد تأثیر چندانی ندارد و به عنوان یک عامل مخدوش نباید تلقی شود. بنابراین، پیشنهاد می‌شود برای ارزشیابی استاد از تمامی دانشجویان بدون در نظر داشتن سطح تحصیلی بالا یا پایین، نظرخواهی شود.

منابع

1. Metcalfe DH, Matharu M. Students' perception of good and bad teaching: report of a critical incident study. Med Educ 1995; 29(3): 193-7.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]

2. Emery C, Kramer K, Tian R. Return to academic standards: challenge the student evaluation of teaching effectiveness. [cited 2006 Jul 29]. Available from: http://www.bus.lsu.edu/academics/accounting/faculty/lcrumbley/stu_rat_of_%20instr.htm
3. Sproule P. Student evaluation of teaching: a methodological critique of conventional practices. [cited 2006 Jul 29]. Available from: http://trc.ucdavis.edu/TRC/ta/TAdevel/seldin.pdf.
4. Sproule R. Student evaluation of teaching: a methodological critique of conventional practices. [cited 2006 Jul 20]. Available from: http://epaa.asu.edu/epaa/v8n50.html
۵. گرجی یوسف. رابطه میزان محبوبیت اجتماعی استادان از نظر دانشجویان و نحوه ارزشیابی دانشجویان از فعالیت‌های آموزشی آنان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. تهران: دانشکده علوم تربیتی. دانشگاه علامه طباطبایی. ۱۳۷۳.
6. Johnson VE. Does the inter play of grading print policies and teacher-Course evaluations undermine our education system? Teacher course evaluations and student grades: an Academic Tango and student grades. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http//www.amstat.org/publications/chance/153.johnson.pdf
7. McAllister B. Using all your legs: how student evaluations can fit into a holistic teaching assessment program. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://trc.virginia.edu/Publications/Teaching_Concerns/Fall_1999/TC_Fall_1999_McAllister.htm
8. Coburn L. Student evaluation of teacher performance. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://www.thememoryhole.org/edu/eric/ed289887.html
9. Cashin WE. Student ratings of teaching: the research revisited. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://www.idea.ksu.edu/resources/Papers.html
10. Jacobs LC. Student ratings of college teaching: what research has to say. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://www.indiana.edu/~best/multiop/ratings.shtml
۱۱- تمیزی‌فر بابک، نجفی مصطفی، سمیعی‌نسب محمدرضا. آیا نتایج ارزشیابی اعضای هیأت علمی از دیدگاه دانشجویان با نمرات دانشجویان از آن درس ارتباط دارد؟ مجله دانشکده پزشکی ۱۳۷۹؛ ویژه‌نامه چهارمین همایش کشوری آموزش پزشکی: ۲۱۰.
12. Nouhi E, Farajazadeh s, Adhami A. Factors affecting faculty evaluation by students in Kerman university of medical sciences. Journal of Medical Education 2002; 2(1): 19-23.
13. Millea M, Grimes PW. Grade expectations and student evaluation of teaching. College Student J 2002. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://www.findarticles.com/p/articles/mi_m0FCR/is_4_36/ai_96619964
14. Aleamoni LM. Student rating myths versus research facts. Journal of Personnel Evaluaation in Education 1987; 1(1): 111-19.
15. Aleamoni LM, Hexner PL. A review of the research on student evaluation and a report on the effect of different sets of instructions on student course and instructor evaluation. Instructional Sci 1980; 9(1): 67-84.
16. Williams WM, Ceci SJ. Higher grades = higher evaluations "how'm I doing?". [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://www.bus.lsu.edu/accounting/faculty/lcrumbley/Highgra.html
17. Grade inflation article. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://www.mnsu.edu/cetl/teachingresources/articles/gradeinflation.html
18. Birnbaum MH. A survey of faculty opinions concerning student evaluations of teaching. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://psych.fullerton.edu/mbirnbaum/faculty3.htm

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]

19. Thinking about teaching evaluations. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://www.oberlin.edu/cot/pdweval.htm
20. Goldman L. The betrayal of the gatekeepers: grade inflation. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://eric.ed.gov/ERICWebPortal/Home.portal?_nfpb=true&_pageLabel=RecordDetails&ERICExtSearch_SearchValue_0=ED232511&ERICExtSearch_SearchType_0=eric_accno&objectId=0900000b80119c18
21. Huemer M. Student evaluations: a critical review. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://home.sprynet.com/~owl1/sef.htm
22. Hatfield L, Kohn J. Integrating theoretical perspectives of student rating behavior. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://grove.ship.edu/research/wp/2004/kohn.pdf
23. Schwarz J. Student evaluations don't get a passing grade: easy-grading professors get too-high marks, new UW study shows. [cited 2006 Jul 2]. Available from: http://uwnews.washington.edu/ni/article.asp?articleID=2997
24. Potratz R.Campus community questions student evaluations of teachers. [cited 2006 Jul 29]. Available from: http://www.argonaut.uidaho.edu/content/view/159/37/
25. Nuhfer EB. A fractal thinker looks at student evaluations. [cited 2006 Jul 29]. Available from: http://www.isu.edu/ctl/facultydev/extras/MeaningEvalsfract_files/MeaningEvalsfract.htm

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]

Correlation between Student Evaluation of Teaching and Students' Grades

Shakurnia A, Malayeri A, Torabpour M, Elhampour H

Abstract

Introduction: *Recognizing effective factors in student evaluation of teaching can reveal the strengths and weaknesses of this method of teacher evaluation and provide the possibility for better planning and obtaining authentic results. This study was carried out to determine the correlation between teacher evaluation results and students' Grade Point Average (GPA) in Jundi-shapoor University of Medical Sciences in Ahvaz.*

Methods: *All nursing students in Abadan Nursing School who were all female (124) participated in this correlational study. The data collection tool was a valid and reliable questionnaire containing 16 questions. The questionnaires were distributed at the final classes of the semester and the students' GPAs were recorded on the questionnaires. The data was analyzed by SPSS, and Pearson Correlation Coefficient, t-test and ANOVA were used.*

Results: *A negative weak relationship was demonstrated between teachers' evaluation scores and students' average grades (r= -0.091) meaning that the more students' average grades were, lower teacher evaluation scores were observed.*

Conclusion: *Considering the low correlation between teacher evaluation scores and students' GPAs, it seems that students' average scores do not have an effect on evaluation scores. So, this factor cannot be referred to as a bias in teacher evaluation process.*

Key words: Teacher evaluation, Grade Point Average, Students.

Address: Abdolhosein Shakurnia, Educational Development Center, Jundi-shapoor University of Medical Sciences, Golestan Boulvard, Ahvaz. E-mail: shakurnia@yahoo.com

Iranian Journal of Medical Education 2006; 6(1): 51-57.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-20]